

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

TŘETÍ SEKCE

VĚC ČESKÝ proti ČESKÉ REPUBLICĚ

(stížnost č. 33644/96)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

6. června 2000

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.¹

---

¹ Jeho opětovná korektura byla provedena v březnu 2004.

Ve věci Český proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (třetí sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

L. LOUCAIDES,

P. KŪRIS,

paní F. TULKENS,

pan K. JUNGWIERT,

Sir Nicolas BRATZA,

paní H. S. GREVE, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 31. srpna 1999 a 16. května 2000,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat výše uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno na základě stížnosti (č. 33644/96) směřující proti České republice, kterou k Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle dřívějšího článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) podal dne 23. listopadu 1995 český občan pan Libor Český (dále jen „stěžovatel“).

2. Stěžovatele zastupoval pan K. Fiala, advokát v Praze. Vládu České republiky (dále jen „vláda“) zastupoval její zmocněnec pan E. Slavík z Ministerstva spravedlnosti.

Stížnost se týkala stěžovatelovy vazby a trestního řízení vedeného proti němu.

3. Dne 14. ledna 1998 Komise rozhodla oznámit stížnost žalované vládě. Vláda předložila písemné stanovisko dne 20. března 1998. Stěžovatel reagoval dne 5. května 1998.

4. Podle článku 5 odst. 2 Protokolu č. 11 k Úmluvě byl dne 1. listopadu 1998 případ postoupen Soudu k přezkoumání v souladu s ustanoveními uvedeného Protokolu. Případ byl přidělen třetí sekci.

5. Dne 31. srpna 1999 prohlásil Soud za přijatelnou stížnost týkající se stěžovatelova práva na soud v přiměřené lhůtě nebo propuštění během řízení podle článku 5 odst. 3 Úmluvy. Za nepřijatelný prohlásil zbytek stížnosti týkající se mimo jiné údajně nepřiměřené délky a nespravedlivě vedeného trestního řízení.

6. Téhož dne senát rozhodl, že není nutné konat veřejné jednání.

7. Ve dnech 22. prosince a 31. října 1999, 11. a 16. února a 21. března 2000 předložily strany svá stanoviska k odůvodněnosti stížnosti a spravedlivému zadostiučinění.

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

8. V roce 1987 Městský soud v Praze (dále jen „Městský soud“) shledal stěžovatele vinným z trestného činu loupeže a odsoudil ho k trestu odnětí svobody na šest a půl roku. Dne 4. dubna 1990 byl stěžovatel propuštěn s tříletou podmínkou. Na začátku října 1990 úřady bývalého Československa vyšetřovaly případ zmizení dvou osob. Dne 16. října 1990 byl jistý pan B. v souvislosti s tímto vyšetřováním vyslechnut a uvedl, že stěžovatel a další osoba se rozhodli oloupit tyto dvě osoby v bytě jednoho z nich. Pan B. nevěděl, jak byly tyto dvě osoby zabity, ale viděl odstraňování jejich těl z bytu a tvrdil, že byla odstraněna stěžovatelem a jeho spoluviníkem.

1. Řízení vedoucí k rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 16. ledna 1995

9. Dne 18. října 1990 byl pražský městský prokurátor požádán vyšetřovatelem o souhlas se zatčením stěžovatele. Souhlas byl udělen. Dne 19. října 1990 policejní vyšetřovatel z Prahy 1 obvinil stěžovatele z podílnictví na loupeži podle § 9 odst. 2 a § 234 odst. 1 a 3 trestního zákona. Dne 22. října 1990 Městský soud nařídil zatčení stěžovatele a vazbu. Současně byl stěžovateli přidělen obhájce.

10. Dne 12. ledna 1991 byl stěžovatel zatčen v Itálii, kde pracoval jako číšník. Dne 6. prosince 1991 byl propuštěn. Dne 2. prosince 1992 kasační soud v Římě vydal vydávací rozkaz. Na jeho základě byl dne 6. února 1993 stěžovatel zatčen a dne 18. února 1993 vydán.

11. Dne 19. února 1993 soudce Městského soudu nařídil stěžovatelovo vzetí do vazby podle § 67 písm. a) až c) trestního řádu s účinností od 6. února 1993. Soud konstatoval, že dne 15. října 1990 stěžovatel opustil zemi, ačkoli věděl, že je hledán policií. Nevrátil se a neinformoval příslušné úřady o svém pobytu v zahraničí. Nelegálně si opatřil cestovní pas s pravděpodobným úmyslem odcestovat do Spojených států. Soud dále konstatoval, že stěžovatel je stíhán pro loupež spáchanou v době jeho podmíněčného propuštění z trestu za podobný trestný čin. To odůvodňovalo obavu, že bude v trestné činnosti pokračovat. Soud také zjistil, že by stěžovatel mohl ovlivňovat svědky: během svého pobytu v Itálii se vměšoval do vyšetřování a instruoval potenciální svědky. Kromě toho stěžovatel nebyl vyšetřovatelem vyslechnut a nebylo vyloučeno, že by mohl ovlivňovat své spoluobviněné, kteří nebyli ve vazbě.

12. Stěžovatel podal stížnost na svou vazbu k Vrchnímu soudu (v Praze). Tvrdil, že není důvod k obavám, že by uprchl nebo ovlivňoval svědky, že má trvalé bydliště v České republice, kde žije i jeho rodina, a že v Itálii bydlel na známé adrese a dostavil se k soudu během řízení o vydání. Uvedl také, že většina svědků již byla vyslechnuta. Kromě toho odmítal argument Městského soudu, že jeho předchozí odsouzení opravňuje obavy z pokračování v trestné činnosti.

13. Dne 29. března 1993 Vrchní soud zamítl stížnost stěžovatele jako neodůvodněnou a konstatoval, že jeho vazba je zákonná a oprávněná. Ztotožnil se s důvody uváděnými Městským soudem.

14. Na základě žádosti městského státního zástupce (dále jen „státní zástupce“)² ze dne 29. března 1993 prodloužil dne 5. dubna 1993 Městský soud stěžovateli vazbu do

---

² Pozn. překl.: V roce 1993 šlo ovšem ještě o prokurátora.

6. června 1993. Soud konstatoval, že vazba je stále nutná ve smyslu § 67 písm. a) až c) trestního řádu. Zdůraznil, že očekává výsledky znaleckých posudků, konfrontaci stěžovatele s jeho spoluobviněnými a ukončení dalších vyšetřovacích kroků.

15. Dne 14. dubna 1993 Městský soud rozhodl, že podle § 71 odst. 7 trestního řádu doba vazby před vydáním, tj. od 6. do 18. února 1993, se nezapočítává do délky stěžovatelovy vazby. Stěžovatelova vazba tedy začala dne 18. února 1993, kdy byl vydán do České republiky.

16. Dne 2. června 1993 Městský soud prodloužil na žádost státního zástupce vazbu stěžovatele do 6. července 1993.

17. Dne 2. července 1993 podal státní zástupce k Městskému soudu obžalobu na stěžovatele pro loupež podle § 234 odst. 1 a 3 trestního zákona. Požádal Městský soud mezi jiným o výslech 62 svědků a přijetí dalších důkazů získaných během vyšetřování. Zároveň požádal o prodloužení stěžovatelovy vazby podle § 67 písm. a) až c) trestního řádu.

18. Dne 20. července 1993 stěžovatel podal žádost o propuštění z vazby, v níž tvrdil, že neexistuje žádný konkrétní důvod pro jeho další pobyt ve vazbě a že předchozí závěry Městského soudu jsou neúplné a neodůvodněné. Dne 10. listopadu 1993 Městský soud žádost zamítl s tím, že důvody pro stěžovatelovu vazbu uvedené v předchozích rozhodnutích stále trvají. Soud zdůraznil, že obava z ovlivňování svědků je odůvodněná stávajícími rozpory mezi výpovědí stěžovatele a výpovědí jednoho z jeho dvou spoluobviněných, který není ve vazbě.

19. Dne 17. listopadu 1993 stěžovatel podal odvolání³ proti tomuto rozhodnutí, v němž napadl důvody vazby a uvedl mimo jiné, že mezi datem jeho žádosti o propuštění a rozhodnutím Městského soudu uplynuly čtyři měsíce.

20. Hlavní líčení před Městským soudem se konalo dne 13. prosince 1993, ale bylo odročeno na 29. prosince 1993 a znovu na 28. února 1994, postupně pro nepřítomnost jednoho z obžalovaných a poškozených. Řízení pokračovalo dne 28. února 1994 před senátem jiného složení, který musel znovu posuzovat důkazy od samého začátku.

21. Dne 3. března 1994 Městský soud zamítl další žádost stěžovatele o propuštění z vazby s tím, že stále hrozilo nebezpečí útěku stěžovatele a vazba tudíž byla i nadále nutná ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu.

22. Dne 10. března 1994 navrhl stěžovatelův právní zástupce výslech dalších svědků a přibrání znalce z oboru lékařství.

23. Hlavní líčení pokračovalo dne 11. dubna 1994, ale bylo odročeno na 6. června 1994 pro nepřítomnost některých svědků a nutnost opakovaného zhodnocení četných důkazů. Kromě toho stěžovatel a jeho spoluobviněný požadovali předložení dalších důkazů.

24. Dne 15. dubna 1994 Městský soud zamítl třetí žádost stěžovatele o propuštění z vazby ze dne 8. dubna 1994. Soud konstatoval, že stále trvá nebezpečí stěžovatelova útěku. Poukázal na skutečnost, že při svém pobytu v Itálii, když se dozvěděl o svém trestním stíhání, neinformoval stěžovatel české orgány o svém pobytu. Dne 11. května 1994 stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí odvolání. Tvrdil, že když se o svém trestním stíhání dozvěděl, prezentovala ho Česká televize, v rozporu s presumpcí neviny, jako vraha. To ho přivedlo k rozhodnutí nevracet se do České republiky.

---

³ Pozn. překl.: V řadě případů – podobně jako v tomto –, kdy se v originálu rozsudku i v překladu užívá termínu „odvolání“ ve vztahu k usnesení soudu, jde podle terminologie trestního řádu o „stížnost“ (viz § 141 odst. 1).

25. Dne 10. června 1994 Městský soud shledal stěžovatele vinným z trestného činu loupeže a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v délce 15 let a k propadnutí automobilu a částky 4.372.000 Kč. Soud vzal za prokázané, že v říjnu 1990 stěžovatel a jeho dva spoluobžalovaní usmrtili dvě osoby a odcizili 8.750.000 Kč.

26. Dne 16. ledna 1995 Vrchní soud rozsudek zrušil a vrátil případ státnímu zástupci k došetření. Soud konstatoval, že Městský soud nezjistil veškeré relevantní skutečnosti stěžovatelova případu s dostatečnou jistotou.

2. Řízení vedoucí k rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 17. února 1997

27. Dne 26. ledna 1995 Nejvyšší soud prodloužil na žádost Vrchního soudu ze dne 17. ledna 1995 vazbu stěžovatele do 30. června 1995 pro složitost vyšetřování. Soud uvedl, že krátce po spáchání trestného činu stěžovatel uprchl do Itálie. Dále uvedl, že stěžovatel spáchal podobný trestný čin již v minulosti. Proto pokládal jeho vazbu za nezbytnou ve smyslu § 67 písm. a) až c) trestního řádu.

28. Dne 4. dubna 1995 Obvodní soud pro Prahu 10 zamítl stěžovatelovu čtvrtou žádost o propuštění z vazby ze dne 8. března 1995 s konstatováním, že obavy z útěku, opakování trestné činnosti stejné povahy a ovlivňování svědků trvají. Soud poukázal na to, že případ byl vrácen městskému státnímu zástupci, jenž bude muset vyslechnout další svědky, které by stěžovatel mohl ovlivňovat a tak mařit objasňování skutečností důležitých pro trestní řízení. Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí odvolání. Uvedl, že Městský soud předtím konstatoval, že již neexistují specifické důvody k obavě, že bude ovlivňovat svědky nebo že bude pokračovat v trestné činnosti. Tvrdil také, že samotná nutnost vyslechnutí dalších svědků neodůvodňuje obavy soudu z toho, že je bude ovlivňovat a mařit tak trestní řízení.

29. Dne 14. dubna 1995 vyšetřovatel nařídil lékařské vyšetření duševního stavu stěžovatele a jmenoval k tomuto účelu dva znalce.

30. Dne 3. května 1995 Městský soud zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 4. dubna 1995. Konstatoval, že trvá podezření, že stěžovatel spáchal trestný čin, z něhož byl obviněn. Vyjádřil názor, že předchozí vyjádření Městského soudu o absenci důvodů pro stěžovatelovu vazbu podle § 67 písm. a) a c) trestního řádu se týkalo určité fáze trestního řízení. Situace v dokazování se však změnila, protože Vrchní soud zrušil rozsudek soudu prvního stupně a vrátil případ k došetření. Kromě toho obava, že stěžovatel bude ovlivňovat svědky, je odůvodněna skutečností, že jeden z jeho spoluobžalovaných (pan B.) změnil výpověď a soud předvolá dalšího svědka, jejíhož identitu stěžovatel zná a jehož výpověď může být nutná k posouzení jeho viny.

31. Dne 14. června 1995 Nejvyšší soud na návrh nejvyššího státního zástupce prodloužil vazbu stěžovatele do 30. listopadu 1995 a potvrdil důvody uváděné při předchozích prodlouženích vazby.

32. Dne 18. srpna 1995 stěžovatel podal ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí. Podle článku 5 odst. 3 a článku 6 odst. 1 Úmluvy si stěžoval na průtahy v řízení a nepřiměřenou délku vazby. Ústavní soud zřejmě zamítl stížnost, protože byla podána mimo šedesátidenní lhůtu podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.

33. Dne 21. listopadu 1995 Vrchní soud na žádost vrchního státního zástupce prodloužil stěžovatelovu vazbu do 31. března 1996 podle § 71 odst. 3 trestního řádu s odůvodněním, že je třeba přezkoumat další důkazy, a potvrdil, že všechny důvody pro vazbu podle § 67 písm. a) až c) trestního řádu nadále trvají. Soud konstatoval, že vyšetřovatel dosud neobdržel zprávu od Československé obchodní banky ani protokol o výslechu svědka žijícího

ve Francii, pořízený francouzskými soudními orgány. Soud dále uvedl, že stěžovatel jako nebezpečný recidivista, který byl již shledán vinným a odsouzen k vysokému trestu odnětí svobody, by mohl po svém propuštění ohrozit trestní řízení. Dne 20. prosince 1995 Nejvyšší soud toto prodloužení vazby potvrdil.

34. Dne 16. ledna 1996 stěžovatel podal druhou ústavní stížnost proti rozhodnutím Vrchního soudu ze dne 21. listopadu 1995 a Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 1995. Poukazoval zejména na to, že je držen ve vazbě přes dva roky a že soudy při prodlužování jeho vazby nejednaly spravedlivě. Odvolával se na článek 8 odst. 1, 2 a 5 (osobní svoboda), článek 36 odst. 1 (spravedlivý soud) a článek 40 odst. 2 a 4 (presumpce nevinny) Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

35. Dne 26. března 1996 Vrchní soud prodloužil vazbu stěžovatele do 30. června 1996 podle § 71 odst. 3 trestního řádu s odůvodněním, že důvody pro jeho vazbu ve smyslu § 67 písm. a) a c) trestního řádu trvají. Soud uvedl mimo jiné, že vzhledem k právní kvalifikaci trestného činu stěžovatele mu pravděpodobně hrozí vysoký trest odnětí svobody. Poukázal také na to, že stěžovatel byl již v minulosti odsouzen a mohl by po propuštění mařit účel trestního řízení. Uvedl, že stěžovatel již mařil vyšetřování za svého pobytu v Itálii. I když bydlel na známé adrese, nebyl k dispozici českým úřadům a jeho nepřítomnost proto brzdila řízení.

36. Dne 4. dubna 1996 stěžovatel podal odvolání proti usnesení Vrchního soudu. Mimo jiné uvedl, že neexistují žádné relevantní skutečnosti zdůvodňující jeho trvalé držení ve vazbě. Dne 2. května 1996 Nejvyšší soud prodloužení vazby potvrdil.

37. Dne 14. května 1996 stěžovatel podal třetí ústavní stížnost proti výše uvedeným rozhodnutím Vrchního soudu a Nejvyššího soudu. Stěžoval si na údajné porušení svých ústavních práv tím, že důvody pro jeho vazbu uváděné soudy nebyly dostatečné a relevantní. Stěžovatel také tvrdil, že uvedená rozhodnutí nevycházela ze skutečné skutkové podstaty případu. Stěžoval si, že jeho vazba trvala neúměrně dlouho. Uváděl také, že Ústavní soud dosud nerozhodl o jeho předchozí ústavní stížnosti.

38. Dne 31. května 1996 státní zástupce sdělil stěžovateli překvalifikování jeho trestného činu a jeho novou obžalobu z vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. a) a h) trestního zákona.

39. Dne 3. června 1996 podal státní zástupce na stěžovatele obžalobu k Městskému soudu.

40. Dne 5. června 1996 předsedkyně senátu Městského soudu podala žádost Vrchnímu soudu o další prodloužení vazby stěžovatele do 18. února 1997 podle § 67 písm. a) a c) trestního řádu. Uvedla, že trestní řízení je ve stadiu obžaloby, že senát projednávající případ bude přetížen až do listopadu 1996 a že je případ velmi složitý.

41. Dne 18. června 1996 Vrchní soud vyhověl žádosti a prodloužil stěžovatelovu vazbu do 18. února 1997. Soud poukázal na své rozhodnutí ze dne 26. března 1996, potvrzené Nejvyšším soudem dne 2. května 1996, kterým byla vazba stěžovatele již dříve prodloužena, a připomněl, že řízení je velmi složitě a že i nadále trvá nebezpečí, že stěžovatel uprchne a bude pokračovat v trestné činnosti. Soud také konstatoval, že v řízení nedošlo k průtahům.

42. Dne 24. června 1996 stěžovatel podal odvolání proti tomuto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu, který ho zamítl dne 11. července 1996. Soud připomněl, že pro trestný čin, z něhož byl stěžovatel obviněn, je určen vysoký trest odnětí svobody a že propuštění stěžovatele na svobodu by mařilo nebo ztěžovalo účel trestního řízení. Soud dále připomněl, že stěžovatel uprchl z České republiky do Itálie, kde nezákonně pobýval. Soud proto pokládal

jeho vazbu za nezbytnou ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu. Soud došel k závěru, že stěžovatel by pokračoval v trestné činnosti, a proto byl toho názoru, že jeho vazba je nezbytná také podle § 67 písm. c) trestního řádu. Soud dodal, že není oprávněn projednávat stěžovatelovu stížnost na průtahy v řízení, která spadá výlučně do kompetence předsedy Městského soudu.

43. Dne 30. července 1996 stěžovatel podal čtvrtou ústavní stížnost, tentokrát proti poslednímu prodloužení své vazby.

44. Dne 26. srpna 1996 bylo zahájeno nové hlavní líčení před Městským soudem, které bylo odročeno na 28. srpna a 18. listopadu 1996, protože se někteří svědci nedostavili a stěžovatel a jeho spoluobžalovaný navrhli provedení dalších důkazů. Před odročením požádal stěžovatel o propuštění z vazby.

45. Dne 28. srpna 1996 Ústavní soud odmítl druhou ústavní stížnost stěžovatele jako zjevně neopodstatněnou. Konstatoval, že rozhodnutí o prodloužení stěžovatelovy vazby byla vždy v souladu se zákonem a že z dostupných důkazů je zřejmé, že byla vždy učiněna na základě skutečností zjištěných v tom kterém období. Soud dále uvedl, že nemá pravomoc zabývat se důvody, pro které obecné soudy pokládaly vazbu stěžovatele za nezbytnou.

46. Dne 3. září 1996 Městský soud zamítl žádost stěžovatele o propuštění z vazby ze dne 29. srpna 1996 s odůvodněním, že jeho vazba je i nadále nutná ve smyslu § 67 písm. a) a c) trestního řádu. Soud poukázal na předchozí odsouzení stěžovatele a na to, že se vyhýbal trestnímu stíhání v zahraničí. Uvedl také, že ani stěžovatel, ani jeho spoluobžalovaný dosud nevyprávěli před soudem.

47. Dne 1. listopadu 1996 Vrchní soud zamítl odvolání stěžovatele proti tomuto rozhodnutí. Konstatoval, že nebezpečí jeho útěku a pokračování v trestné činnosti i nadále trvá. Soud uvedl, že rozhodnutí Městského soudu mohlo být formulováno přesněji, ale to ho nečinilo nezákonným. Připomněl, že stěžovatel byl obviněn na základě doznání jeho spoluobžalovaného z trestného činu, za který mu hrozí vysoký trest odnětí svobody, a že okolnosti, za kterých opustil Českou republiku a pobýval postupně v Německu a v Itálii, jednoznačně prokázaly, že nehledal zaměstnání, nýbrž že se vyhýbal trestnímu stíhání. Soud také připomněl, že stěžovatel svěřil svému známému částku přes 4.000.000 Kč, koupil auto za použití občanského průkazu jiné osoby, opatřil si falešný cestovní pas a pokoušel se zjistit podrobnosti o trestním řízení. Soud dále uvedl, že povaha trestného činu, z něhož je stěžovatel obviněn, odůvodňuje obavu, že bude v trestné činnosti pokračovat, a konstatoval, že trestný čin byl spáchán v době podmíněčného propuštění stěžovatele.

48. Dne 18. listopadu 1996 pokračovalo hlavní líčení před Městským soudem a dne 21. listopadu 1996 bylo odročeno na 9. prosince 1996 pro nepřítomnost některých svědků.

49. Dne 9. prosince 1996 Městský soud zamítl stěžovatelovu stížnost na podjatost předsedy senátu projednávajícího případ.

50. Dne 17. prosince 1996 Městský soud shledal stěžovatele vinným z trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 a 3 trestního zákona a odsoudil ho jako velmi nebezpečného recidivistu podle § 41 odst. 1 trestního zákona k trestu odnětí svobody v délce 13 let a k propadnutí automobilu.

51. Téhož dne soud zamítl další žádost stěžovatele o propuštění z vazby. Konstatoval, s poukazem na předchozí rozhodnutí týkající se jeho vazby, že nebezpečí útěku a pokračování v trestné činnosti stále trvá.

52. Dne 15. ledna 1997 stěžovatel doplnil své odvolání proti rozhodnutí Městského soudu ze dne 9. prosince 1996, kterým byla zamítnuta jeho stížnost na podjatost předsedy senátu.

53. Dne 3. února 1997 Vrchní soud zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského soudu ze dne 17. prosince 1996, kterým byla zamítnuta jeho další žádost o propuštění z vazby. Soud konstatoval, že s ohledem na osobnost stěžovatele a jeho záznamy v trestním rejstříku nelze vyloučit, že by po svém propuštění uprchl a vyhýbal se trestnímu stíhání. Soud také konstatoval, že stíhání stěžovatele za trestný čin spáchaný v době jeho podmíněčného propuštění opravňuje obavy z pokračování v trestné činnosti.

54. Dne 10. února 1997 Vrchní soud zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského soudu ze dne 9. prosince 1996.

55. Dne 17. února 1997 Vrchní soud zrušil rozsudek Městského soudu ze dne 17. prosince 1996 a vrátil případ soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí. Soud uvedl, že Městský soud nezhodnotil správně provedené důkazy, nezjistil všechny relevantní skutečnosti a založil svůj rozsudek na důkazech, které před ním nebyly provedeny. Vrchní soud určil, které důkazy je nutno provést.

56. Dne 18. února 1997 byl stěžovatel propuštěn, protože vypršela maximální čtyřletá lhůta přípustná pro vazbu podle § 71 odst. 4 trestního řádu.

3. Řízení vedoucí k rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 1. října 1997

57. Dne 8. července 1997 Městský soud odsoudil stěžovatele za trestný čin loupeže k trestu odnětí svobody v délce 13 let a k propadnutí automobilu. Dne 1. října 1997 Vrchní soud zrušil tento rozsudek a vrátil případ Městskému soudu s tím, aby případ projednal jiný senát. Konstatoval mimo jiné, že Městský soud nerespektoval rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 17. února 1997 a prakticky zopakoval svůj předchozí rozsudek.

4. Řízení vedoucí k rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 18. září 1998

58. Dne 21. ledna 1998 bylo zahájeno nové hlavní líčení před novým senátem Městského soudu. Líčení bylo odročeno na 3. března 1998.

59. Rozsudkem ze dne 11. března 1998 Městský soud odsoudil stěžovatele za trestný čin loupeže k trestu odnětí svobody v délce 13 let a k propadnutí automobilu. Dne 18. září 1998 Vrchní soud zrušil tento rozsudek a vrátil případ Městskému soudu.

5. Řízení vedoucí k rozsudku Městského soudu ze dne 20. ledna 2000

60. Dne 20. ledna 2000 Městský soud vynesl svůj pátý rozsudek odsuzující stěžovatele za loupež k trestu odnětí svobody v délce 12 let. Stěžovatelovo odvolání je v řízení před odvolacím soudem.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

61. Až do 31. prosince 1993 měla relevantní ustanovení trestního řádu toto znění:

§ 67

„Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jsou-li tu konkrétní skutečnosti, které odůvodňují obavu,

- a) že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště nebo hrozí-li mu vysoký trest,
- b) že bude působit na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo
- c) že bude pokračovat v trestné činnosti, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil.“

62. Ustanovení § 68 stanoví, že vzít do vazby lze toliko osobu, které bylo sděleno obvinění. O vazbě rozhoduje soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Rozhodnutí o vazbě musí být odůvodněno též skutkovými okolnostmi případu.

63. Podle § 72 odst. 2 má obviněný právo kdykoliv žádat o propuštění na svobodu. O takové žádosti musí být neodkladně rozhodnuto. Byla-li žádost zamítnuta, může ji obviněný, neuvede-li v ní jiné důvody, opakovat až po uplynutí čtrnácti dnů od právní moci rozhodnutí.

64. S účinností od 1. ledna 1994 byl trestní řád novelizován. Jeho § 67 zůstal v platnosti až na malou úpravu písmena b), které zní:

„Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jsou-li tu konkrétní skutečnosti, které odůvodňují obavu...

- b) že bude působit na dosud soudem nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání...“

65. Podle § 71 odst. 1 jsou orgány činné v trestním řízení povinny vyřizovat vazební věci přednostně s největším urychlením.

66. Ustanovení § 71 odst. 3 stanoví, že vazba nesmí přesáhnout dva roky. Pokud pro obtížnost věci nebo z jiných vážných důvodů není možno ukončit trestní řízení v této lhůtě a propuštění obviněného na svobodu by zmařilo nebo podstatně ztížilo dosažení účelu trestního řízení, může Vrchní soud prodloužit vazbu o dobu nezbytně nutnou.

67. Podle § 71 odst. 4 nesmí vazba přesáhnout tři roky. U zvláště závažných trestných činů ve smyslu § 41 odst. 2 trestního zákona je maximální přípustná délka trvání vazby čtyři roky.

ZÁVĚREČNÉ NÁVRHY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

68. Vláda žádala Soud, aby rozhodl, že skutková podstata případu nezakládá porušení Úmluvy.

69. Stěžovatel žádal Soud, aby konstatoval porušení článku 5 odst. 3 Úmluvy a přiznal mu spravedlivé zadostiučinění podle článku 41 Úmluvy.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 Odst. 3 ÚMLUVY

70. Stěžovatel uvedl, že jeho vazba byla nepřiměřeně dlouhá a že měl být propuštěn během řízení. Dovolává se přitom článku 5 odst. 3 Úmluvy, jehož relevantní část zní:

„Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením odstavce 1 písm. c) tohoto článku... má právo být souzen v přiměřené lhůtě nebo propuštěn během řízení. Propuštění může být podmíněno zárukou, že se dotčená osoba dostaví k přelíčení.“

Právo být souzen v přiměřené lhůtě

1. Doba, kterou je třeba vzít v úvahu

71. Podle článku 5 odst. 3 Úmluvy Soud může brát v úvahu vazbu stěžovatele od 6. února 1993 do 10. června 1994, tj. od okamžiku, kdy byl zatčen v Itálii s ohledem na trestní řízení vedené proti němu v České republice, až do vynesení prvního rozsudku Městského soudu. Může brát v úvahu také stěžovatelovu vazbu od 16. ledna 1995 do 17. prosince 1996, tj. od doby, kdy Vrchní soud zrušil první rozsudek Městského soudu, až do vynesení jeho druhého rozsudku, a mezi 17. a 18. únorem 1997, tj. od doby, kdy Vrchní soud zrušil druhý rozsudek Městského soudu, do propuštění stěžovatele (viz rozsudek ve věci *B. proti Rakousku* ze dne 28. března 1990, série A, č. 175, str. 15-16, § 39). Vazba, která přichází v úvahu, tedy trvala tři roky, tři měsíce a sedm dní.

2. Přiměřenost délky vazby

72. Stěžovatel tvrdil, že vnitrostátní orgány nezjistily dostatečné důvody, které by přiměřeně ospravedlňovaly podezření, že spáchal trestný čin.

73. Vláda tvrdila, že důvody uváděné v jednotlivých rozhodnutích byly dostatečné a že vazba nepřesáhla maximální délku možnou podle českého práva.

74. Soud připomíná, že přiměřenost délky vazby musí být hodnocena v každém případě podle jeho specifických rysů. Pokračování vazby může být v daném případě ospravedlněno pouze tehdy, jestliže zjevně existuje opravdový veřejný zájem, který – nehledě na presumpci nevinu – převáží nad právem na osobní svobodu.

75. Je věcí především vnitrostátních soudních orgánů, aby zkoumaly okolnosti pro a proti existenci takového imperativního zájmu a aby je formulovaly ve svých rozhodnutích o stěžovatelových žádostech o propuštění. Soud může rozhodovat o tom, zda došlo k porušení článku 5 odst. 3 Úmluvy, v zásadě na základě důvodů uváděných v těchto rozhodnutích a skutečností uváděných stěžovatelem v jeho odvoláních.

76. Trvání přiměřeného podezření, že uvězněná osoba spáchala trestný čin, je nezbytnou podmínkou zákonnosti prodlužované vazby, ale po uplynutí určité doby již nepostačuje: Soud musí přezkoumat, zda další důvody uváděné soudními orgány nadále opravňují zbavení svobody. Pokud tyto důvody byly „relevantní“ a „dostatečné“, Soud musí také zjistit, zda příslušné vnitrostátní orgány vedly řízení se „zvláštní péčí“ (viz např. rozsudek ve věci *Assenov proti Bulharsku* ze dne 28. října 1998, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII, str. 3300, § 154, a rozsudek ve věci *I. A. proti Francii* ze dne 23. září 1998, *Reports* 1998-VII, str. 2978, § 102).

77. Soud konstatuje, že stěžovatel byl obviněn ze spoluúčasti na loupeži, během níž byly zabity dvě osoby. Vnitrostátní vyšetřovací orgány vyslechly jistého pana B., který vypověděl, že stěžovatel a další osoba se rozhodli oloupit tyto lidi v bytě jednoho z nich. Za těchto okolností se Soud domnívá, že existovalo důvodné podezření, že stěžovatel spáchal trestný čin.

78. Při zdůvodňování oprávněnosti prodlužování vazby se vnitrostátní orgány opíraly o složitost vyšetřování, nebezpečí, že řízení bude ztíženo, pokud bude stěžovatel propuštěn na svobodu, kvůli riziku, že uprchne, bude působit na svědky a bude páchat trestné činy stejné povahy.

79. Co se týče nebezpečí stěžovatelova útěku, české soudy zejména konstatovaly, že stěžovatel již jednou opustil zemi, ačkoli věděl, že proti němu bylo zahájeno trestní řízení a že je hledán policií. Nevrátil se do České republiky a neinformoval příslušné orgány o svém pobytu v zahraničí. Okolnosti, za kterých opustil zemi a pobýval postupně v Německu a v Itálii, prokázaly, že nehledal zaměstnání, nýbrž že se snažil vyhnout se trestnímu stíhání. Kromě toho stěžovatel svěřil svému známému do úschovy částku převyšující 4.000.000 Kč, koupil automobil za použití občanského průkazu jiné osoby, opatřil si falešný cestovní pas a snažil se zjistit podrobnosti trestního řízení. Vnitrostátní soudy také konstatovaly, že mu vzhledem ke kvalifikaci jeho trestného činu hrozí vysoký trest odnětí svobody. Podle názoru Soudu je toto zdůvodnění „dostatečné“ a „relevantní“ a převažuje nad argumenty stěžovatele vycházející z jeho tvrzení, že zemi opustil, aby si hledal zaměstnání, a že měl trvalé bydliště v České republice, kde bydlel se svou rodinou.

80. Po tomto závěru Soud nepokládá za nutné zkoumat další důvody pro stěžovatelovu vazbu uváděné vnitrostátními soudy.

81. Co se týče vedení řízení vnitrostátními soudy, Soud konstatuje, že mezi vzetím stěžovatele do vazby a podáním obžaloby dne 2. července 1993 uplynuly téměř čtyři měsíce. Vláda délku tohoto období nevysvětluje.

82. Mezi vznesením obžaloby a prvním hlavním líčením před Městským soudem dne 13. prosince 1993 uplynulo dalších více než pět měsíců. Následně Městský soud hlavní líčení čtyřikrát odročil pro nepřítomnost určitých účastníků řízení a na žádost stěžovatele a jednoho ze spoluobžalovaných o předložení dalších důkazů. V důsledku toho Městský soud vynesl svůj první rozsudek až za šest měsíců.

83. Vrchní soud následně zrušil rozsudek ze dne 10. června 1994 s odůvodněním, že Městský soud nezjistil všechny relevantní skutečnosti případu s dostatečnou jistotou.

84. Městský soud vynesl svůj druhý rozsudek po uplynutí dalších dvaceti tří měsíců. Délka tohoto období jako taková se nejeví jako příliš dlouhá, protože Městský soud konal a z různých procedurálních důvodů, jako nedostavení se svědků a žádosti stěžovatele a jeho spoluobžalovaných o výslech dalších svědků a předložení dalších důkazů, odročil tři hlavní líčení. Kromě toho měly vnitrostátní orgány potíže se získáním důkazů od francouzských soudních orgánů, konkrétně výpovědi svědka žijícího ve Francii, a z Československé obchodní banky.

85. Městský soud vynesl svůj druhý rozsudek dne 17. prosince 1996, který však Vrchní soud dne 17. února 1997, tj. po dvou měsících, zrušil s odůvodněním, že Městský soud neprovedl řádné zhodnocení předložených důkazů, nezjistil všechny relevantní skutečnosti a v rozsudku vycházel i z důkazů, které před ním nebyly provedeny. Vrchní soud stanovil, které důkazy je nutno provést. Den nato byl stěžovatel propuštěn, protože uplynula maximální lhůta vazby povolená zákonem.

86. Nicméně, po zvážení okolností případu jako celku, Soud shledal, že při vedení řízení nebyla uplatněna „zvláštní péče“.

87. Došlo tedy k porušení článku 5 odst. 3 Úmluvy v důsledku délky stěžovatelovy vazby.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

88. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

89. Stěžovatel požadoval původně částku 440.000 DEM (8.052.000 Kč), kterou následně snížil na 286.000 DEM (5.233.800 Kč), jako odškodnění za dobu, po kterou byl držen ve vazbě. Tato částka zahrnovala náhradu stěžovatelova ušlého výdělku (324.000 Kč) vypočteného na základě průměrné mzdy v České republice v letech 1993 až 1997 a náhradu újmy na zdraví, psychologické a společenské újmy, které podle stěžovatele nebylo možno objektivně zhodnotit.

90. Vláda odmítla tyto nároky jako nepodložené a nezdůvodněné. Kromě toho také uvedla, že výpočet ztráty na výdělku na základě průměrné mzdy není v tomto případě relevantní.

91. Soud vzal na vědomí, že pátý rozsudek Městského soudu ze dne 20. ledna 2000, kterým byl stěžovatel odsouzen pro loupež k trestu odnětí svobody v délce 12 let, dosud nena- byl právní moci, protože stěžovatelovo odvolání ještě nebylo vyřízeno. Nelze proto říci, že vazba stěžovatele před vynesemím rozsudku byla započítána do rozsudku. Za těchto okolností a i za předpokladu, že stěžovatel neměl v České republice v době zatčení a vzetí do vazby žádné trvalé zaměstnání, je Soud toho názoru, že existuje určitá příčinná souvislost mezi zjištěným porušením článku 5 odst. 3 Úmluvy a částkami požadovanými stěžovatelem jako náhrada za ztrátu na výdělku. Proto Soud přiznává stěžovateli na spravedlivém základě částku 100.000 Kč jako náhradu materiální škody.

92. Soud je dále toho názoru, že zjištění porušení článku 5 odst. 3 Úmluvy je samo o sobě dostatečným zadostiučiněním za morální újmu, kterou stěžovatel utrpěl.

B. Náklady řízení

93. Stěžovatel nárokoval úhradu nákladů a výdajů řízení před českými soudy (60.000 Kč) a před Soudem (6.000 Kč) a předložil příslušné dokumenty.

94. Vláda neměla k těmto nárokům žádné připomínky.

95. Soud připomíná, že k tomu, aby náklady mohly být zahrnuty do částky přiznané podle článku 41 Úmluvy, musí být prokázáno, že byly skutečně a nutně vynaloženy a že jsou co do výše přiměřené (viz mimo jiné rozsudek ve věci *Nikolova proti Bulharsku* ze dne 25. března 1999, který bude publikován v úřední sbírce rozhodnutí Soudu,⁴ § 79).

---

⁴ Pozn. překl.: Jde o Reports of Judgments and Decisions č. 1999-II.

96. Soud považuje stěžovatelův nárok za prokázaný a přiznává mu celkovou částku 66.000 Kč.

C. Úroky z prodlení

97. Podle informací, které má Soud k dispozici, je zákonná úroková míra platná v České republice v době přijetí tohoto rozsudku 10 % ročně.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 5 odst. 3 Úmluvy;
2. *rozhoduje*, že
  - a) žalovaný stát musí zaplatit do tří měsíců od data, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, následující částky:
    - (i) 100.000 (sto tisíc) Kč za materiální újmu,
    - (ii) 66.000 (šedesát šest tisíc) Kč za náklady řízení;
  - b) po uplynutí uvedené tříměsíční lhůty až do zaplacení budou tyto částky navyšovány o jednoduchý úrok z prodlení ve výši 10 % ročně;
3. *rozhoduje*, že zjištění porušení představuje samo o sobě dostatečné spravedlivé zadostiučinění za morální újmu, kterou stěžovatel utrpěl;
4. *zamítá* ostatní požadavky stěžovatele na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a písemně sděleno dne 6. června 2000 v souladu se článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda